

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Casus XV. De restitutione præstanda ab eo, qui alterum impedit à
consecutione legati &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

Iæsus v. g. in fama, vita amissa &c. habeat ullo modo id, quod amisit injustè, quam tamen æqualitatem intendit formaliter iustitia commutativa.

Unde in foro conscientie restitutiono pro fama ablata, quatenus præcisè damnum defuncti respicit, non est ipsius hæredibus facienda, sed ipsi defuncto, ejus famam redintegrando, utpote qui non condonavit jus, quod habet ad suam famam, quod jus non transtulit in hæredem, sed semper remanet, donec fama restituatur, si fieri possit. Si tamen ipse hæres damnum propterea passus esset in

bonis fortunæ, vel in propria fama, ipsi hoc damnum resarciendum esset. In foro tamen externo cum hæres non solum possit prolequi actionem defuncti intentatam ob injuriam acceptam, sed etiam de novo illam intentare, poterit ex hoc capite transactionem facere cum debitore & pretium accipere, ut desistat ab actione, quam prolequi, vel intentare poterat in foro externo, quod pretium, seu pecunia non est pretium famæ ablata, sed juris, quod habet ad intentandam litem, quod jus ille vendit pro eo pretio. Unde patet
responsio ad secundum membrum Q. 3.

C A S U S X V.

De restitutione præstanda ab eo, qui alterum impedivit à consecutione legati, beneficii, alteriusve boni.

PONTIANUS ob inimicitias cum Cajo habitas non quidem vi, aut fraude, sed tamen ex odio, & animo nocendi suadet Pontio testatori, ne legatum mille fl. relinquat Cajo, sed illud Patronillæ consanguineæ suæ viduæ leget. Præterea, cum Nunnus frater Cajî aspiraret ad Beneficium Ecclesiasticum, suasionem, & precibus Collatorem jam determinatum ad conferendum Beneficium Nunno Sacerdoti permoveret, ut illud conferat filio suo, licet minus digno.

QUÆR. I. *An, & quando ad restitutionem teneatur, qui precibus aut consilio absque*

absque vi, & fraude alterum impedit à consecutione alicujus boni aliàs obtinendi?

QUÆR. II An Pontianus absque vi, & fraude, sed tamen ex odio, & animo nocendi persuadendo Pontio, ne legatum relinquat Cajo, teneatur ad restitutionem Cajo faciendam?

QUÆR. III. Er an teneatur ad restitutionem faciendam Nummo à consecutione Beneficii ita à se impedito?

93 **A** Nte 1. Q. resolutionem notandum est, tripliciter posse aliquem impediti à consecutione alicujus boni.

Primò potest quis impediti à consecutione boni sibi debiti ex justitia, seu ad quod jus habet in re vel ad rem. Secundò impediti potest à consecutione boni ex justitia non debiti, sed conferendi ex libera alterius voluntate. Tertio, impediti potest à consecutione talis boni suasionem, precibus, consilio &c. vel vi, fraude; mendaciis &c. Hoc notato.

94 R. 1. qui voluntariè aliquem impedit à consecutione boni ex justitia propriè debiti, quomodo cumque concurrat ad impediendam boni consecutionem, tenetur ad damni illati compensationem. Ita communis DD. & ratio est; quia talis alterum ita impediendo violat illius jus, quod habet, & damnum illi infert injustum: ergo tenetur damnum datum compensare; attento tamen jure, ut

notat Molina D. 727. n. 6. quod habebat, qui impeditus injustè fuit, & attenta certitudine, vel probabilitate majori, vel minori, quæ erat, ut id bonum consequeretur, nisi illo injusto modo fuisset impeditus: unde si non omninò certum erat, quòd id fuisset consecuturus, tunc, qui injustè impedit, non erit cogendus, ut totam illius rei æstimationem restituat, sed solum pro rata probabilitatis.

R. 2. quando bonum, à cujus consecutione aliquis impeditur, non erat ei debitum ex justitia, ita ut, salva justitia, integrum sit ei, qui illud conferre volebat, id non conferre, restituere non tenetur, qui absque vi, & fraude Collatorem suasionem, aut precibus movet, ut illud non conferat ei, cui conferre animo destinaverat. Ita rursus communis DD. Ratio est, quia qui ita movet, ac persuadet collatorem, non peccat contra justitiam, sicut nec ipse Collator mutando suam voluntatem peccat contra justitiam: ergo ad nullam restitu-

tionem tenetur ei, cui eâ viâ colatum non fuit boni, quod alioquin foret illi conferendum; cum iustitiam non violaverit, hoc ipso quòd is, qui impeditur, non habeat jus ad id, à quo impeditur,

96 R. 3. qui alterum per vim, & fraudem impedit à consecutione boni alicujus, quod ex sola liberalitate erat ei conferendum, restituere illi tenetur, quantum æstimabatur illud bonum, à quo fuit impeditus. Ita Molina *citt.* D. 727. Lugo D. 18. *sect.* 5. Vasquez. D. 175. c. 2. Sanch. l. 2. in de calog. c. 22. n. 21. Laym. l. 3. tr. 2. c. 7. Less. *dub.* 18. *assert.* 1. Sotus, Navar. Diana, Bannes, Medin, alique contra non nullos apud Eman. Sà v. *restitutio*, n. 21. & Molinam n. 6. arbitantes, ad nullam teneri restitutionem impediens à consecutione alicujus boni, quod impedito non est debitum ex iustitia.

Ratio communis sententiæ est, quia, licet, qui ita impeditur, non habeat jus absolutum ad tale bonum, habet tamen jus conditionatum habendi illud, si alter conferre voluerit, & habet insuper jus absolutum, ne per fraudem, aut vim ei impediatur potentia passiva, quam ipse, & unusquisque habet ad recipiendum à quocumque, quod gratuito titulo voluerit, & potuerit ei conferre: ergo impediens contraveniendo huic juri facit injuriam

R. P. Leonardelli Soc. Jes.

impedito, & contra iustitiam adversus eum delinquit, atque adeò restituere ei tenetur, quantum æstimabatur damnum ita injustè datum. Ex quo constat, falsum esse id, quod adversa pars in contrarium assert, quòd, quodocumque aliquis impeditur à consecutione boni, quod illi ex iustitia non erat debitum, impediens ad nullam restitutionem teneatur.

Ad 2. Q. an Pontianus absque vi, & fraude, sed tamen ex odio, & animo nocendi persuadens Pontio, ne Cajum legatarium instituat, teneatur ad compensationem damni Cajo faciendam? Affirmant non nulli apud Molinam n. 3. cum Paludan, & Richard, id, quod videtur colligi ex l. 1. §. *idem* ajunt 2. ff. de aqua pluvia arcend. ubi dicitur, si quis fodiat puteum in suo proprio agro, præcidatque venas aquæ, quibus in puteum, aut in fontem, alterius fundi aqua dirivabatur, idque in causa sit, ne derivetur, non dari actionem adversus ita præscindentem venas in prædio suo, quando id non fecit, ut noceat alteri, quia usus est jure suo: ergo à sensu contrario, si id animo nocendi fecit &c.

Et ratio dubitandi esse potest, quia in multis animus nocendi alicui facit, ut sit contra iustitiam id, quod aliàs sine eo animo contra iustitiam non esset, nec obligationem

O

nem

nem restituendi afferret, ut fuse probat Lugo *D. 8. de injuriis in gen. sect. 6. & D. 18. sect. 5.*

- 98 Verum communis sententia negat apud, & cum Molina, *l. c. n. 4.* Lugo, *l. c. n. 98.* Vasq. *tr. de benefic. c. 2. §. 3. n. 127.* Sanch. *l. 2. Consil. c. 2. dub. 49.* Less. *dubit. 18. n. 129.* Palao *Dep. 11. §. 5.* Dian. Adrian. aliisque, qui ad colligandū quādo nam animus nocendi eam obligationem inducat, vel non, hanc generalem regulam statuunt: quotiēs aliquis neque contra justitiam peccaret, neque ad restitutionem teneretur, impediendo collatorem cujuscumque boni, nullo interveniente odio, animoque nocendi; neque etiam peccare contra justitiam, neque teneri ad restitutionem, etsi impediatur ex odio, animoque nocendi; ut adeo quando absque injustitia posset directè vel le illud nocementum inferre, intentionem nocendi, & affectum odii non transferre actum illum in speciem injustitiæ, neque inducere obligationem restituendi.

Etratio regulæ est; quia odium, & animus nocendi in iis rebus, in quibus potest quis alioquin nocere absque injustitia, non est peccatum contra justitiam, sed contra charitatem, ut si judex malefactorum, aliàs morte dignum simul ex odio erga illum, interfici jubeat ob delictum, quod commisit, non peccat contra justitiam, sed solum

contra charitatem: cū igitur peccatum contra solam charitatem commissum non inducat obligationem restituendi, consequens est, ut qui ex odio, animoque nocendi impedit collatorem beneficii, legati, aut cujuscumque alterius boni in casu, quo, secluso odio nec peccaret contra justitiam, nec ad restitutionem teneretur, etiamsi odium, & nocendi animus in illo eventu interveniat, neque contra justitiam peccet, nec ad restitutionem teneretur.

Cum ergo Pontianus non peccasset contra justitiam, etsi odium, & animus nocendi abfuisset, eò quod absque vi & fraude impederit Cajum à consecutione legati nec Cajus jus habuerit ad id, à quo fuit impeditus, consequens est, ut etiam odio, & animo nocendi interveniente, nec contra justitiam peccaverit, nec ad restitutionem sit obligandus. Unde

Ad legem 1. c. cit. & in contrarium relatum R. eam non habere locum in foro conscientiæ: imò neque in foro externo in posito casu de legato, ut notant Molina *l. c. & Navar. in Man. c. 17. n. 71.* Nec argumentum à contrario firmum esse in jure, præcipue cū contrarium absolutè dispositum est, prout absolutè dispositum est, te nullam obligationem habere, cū proprio jure uteris, *l. 1. §. de nique ff. de aqua plu. l. Proculus, & l. flaminium, §. fin. de damno inf.*

Ad

99 Ad 3. Q. eum, qui impedit digniorem etiam absque vi, & fraude à consecutione Beneficii Ecclesiastici, ut illud conferretur digno, teneri ad restitutionem digniori præstandam, affirmant complures apud, & cum Diana *D. 1. q. 3. p. 12. n. 7.* Rationem dant, quia talis impediens violavit jus, quod dignior habebat, ut præferretur digno; digniorem autem habere jus, ut sibi beneficium conferatur, censent, Cajetan. *2. q. 62. a. 2. Palud. in 4. dist. 15. q. 2. a. 2.* Sylvest. *v. restitutio, 3. q. ult.* Petr. Navar. *l. 2. du restit. c. 2.* Bart. Medina *l. 1. c. 14. §. 32.* Valq. *de benefic. c. 2. §. 3. dub. 17.* Rodriquez. Petr. Ledesm. Lop. Aragon, Bannes, salon. aliique contententes, omittentem digniorem, & beneficium conferentem digno peccare peccato acceptationis personarum & contra justitiam distributivam, esseque injustum distributorem respectu dignioris, & delinquere adversus obligationem proprii officii, vi cujus obligatus erat beneficia dignioribus conferre.

100 Nihilominus contraria sententia satis probabilis est, quæ, secluso concursu, negat, eum peccare contra justitiam & ad restitutionem teneri, qui Ecclesiastici Beneficii collatorem, jam determinatum ad conferendum alicui Beneficium, suasio- ne aut precibus eò permovet, ut illud sibi, vel alteri minus digno conferatur. Ita Adrian. *in 4. de re-*

stit. §. consequenter. Sotus *l. 4. q. 6. a. 3.* Navar. *c. 17. n. 27.* Covar. *reg. peccatum, p. 2. Less. c. 34. dub. 15.* Tolet. *l. 5. c. 19.* Valent. *tom. 3. D. 5. q. 7. p. 2.* Sà y. *restitutio, n. 22.* Palao *l. c.* Laym. *l. 3. tr. 2. c. 7. n. 2.* Molin. *de primog. Hisp. l. 2. c. 5. n. 57.* Azor *l. 6. c. 15. q. 2.* Gutierrez *l. 2. can. qq. c. 11. n. 47.* aliique.

Ratio est, quia æquè probabile; vel probabilius est, digniorem ante electionem, præsentationem, aut collationem beneficii nullum habere jus propriè dictum, ut sibi, extra concursum, Beneficium Ecclesiasticum conferatur: ergo nec Collator Beneficii propriè injuriam digniori infert, si, eo prætermisso, conferat digno, nec consequenter illi infert, qui collatorem suasio- ne, aut precibus ad id faciendum movet. Ant. prob. 1. quia Beneficium Ecclesiasticum est stipendium ministrorum laborantium in vinea Domini, quod datur ob officium ibi impensum; non tamen est præmium ministris ob eorum dignitatem constitutum, quod Conf. si beneficia tanquam bona communia essent Clericis debita ob eorum dignitatem, collatio facta digno, omissio digniore, nequaquam subsisteret; utpote de re aliena, & alteri debita; consequens autem est contra communem DD. sententiam, affirmantium collationes, & electiones sic factas de jure subsistere, nec per sen-

sententiam rescindendas, uti colligitur etiam ex *c. cum nobis 19. c. cum inter 21. &c. de elect.* ergo dicendum est nequaquam digniori beneficium propriè deberi,

2. Quia nullus, etsi dignissimus, jus habet ad beneficium, nisi sub conditione, quòd conferens illud ei conferre voluerit: ergo antecedenter ad hanc voluntatem, solùm habet jus ex quadam decentia, & proportione in ejus dignitate fundata, quæ postulat, ut potius ipsi quàm aliis beneficium conferatur, sicut operarii digniores jus hoc imperfectissimum habent, ut potius illi, quàm alii ad laborem vocentur, qui tamen hanc vocationem ex justitia petere non possunt.

Unde negatur, Collatorem pec-

care contra justitiam commutativam, quæ ad restitutionem obligat, esseque injustum, nec peccare contra obligationem ortam ex officio, sed solùm adversus obligationem ortam ex præcepto, & mandato Ecclesiæ, cui infidelis, & inobediens est; non tamen injustus, ut notat Palao *l. c.*

Dixi suprà, secluso concursu, seu extra concursum; nam in beneficiis, quæ ex consuetudine; vel statuto conferenda sunt per concursum seu oppositionem antecedentis examinis, dari obligationem restituendi digniori, concedunt passim DD. utpote cui jus quæsitum est petendi beneficium, si dignior repertus fuerit in examine, quod idcirco subiit.

